

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 597/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

56/2011. (III. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. november 15-én előterjesztett **panaszát** a 2011. március 16-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – G. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2010. november 10. napján történt telefonos időpont egyeztetés után, 2010. november 15-én, a Testület ügyfélszolgálati irodáján személyesen adta elő **panaszát**, egy olyan eset miatt, amikor 2010. november 5-én gépjárművével egy áruház parkolójába hajtott, ahol vele szemben intézkedést kezdeményeztek, majd bírság kiszabásáról döntöttek az eljáró rendőrök.

I.

A panaszos előadta, hogy 2010. november 5-én 17 óra körüli időben betért gépkocsijával egy áruházhoz, ahol a parkolóban a bejáratától kezdve egy „cirkáló” rendőrautó követte. Nem jelezték a rendőrök, hogy álljon meg, csak a panaszos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

gondolta, hogy ellenőrizni kívánják, mert olyan szorosan követte őt a rendőrajárőr. Félreállt ezért a sor elejére, de nem oda szeretett volna parkolni, csak a rendőrök miatt állt meg az adott helyen. A rendőrök mindent rendben találtak, a panaszos mégis 15 000 Ft-os bírságot kapott arra hivatkozással, hogy mozgáskorlátozott parkolóhelyre állt meg. A panaszos hozzátette, hogy a bírságról kiállított dokumentum másodpéldánya alig látható. A dokumentum tanúsága szerint a bírság kiszabásának oka a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 18. §-a.

A panaszos számára érthetetlen, hogy őt miért igazoltatták. Megítélése szerint ázsiai származása volt az igazoltatás valós oka, hiszen amint betért a parkolóba, már akkor elkezdték őt követni. Amikor a rendőrök kezükbe vették személyi igazolványát – amelyből egyértelműen kiderül, hogy a panaszos magyar állampolgárságú – kérdezgetni kezdték tőle, hogy magyar állampolgár-e. A panaszos álláspontja szerint ez is azt támasztja alá, hogy az igazoltató rendőröknek előítéleteik voltak, és ez volt az igazoltatás oka.

A rendőrök azt is mondták a panaszosnak, hogy ne „reklamáljon, ne szóljon egy szót se, mert 20 000 Ft-os bírság helyett csak 15 000 Ft-os bírságot szabnak ki”. A panaszos ezt a „hamis nagyvonalúságot” is sérelmezte. A panaszos itt jegyezte meg azt is, hogy a rendőrök kioktató stílusban, fölényesen beszéltek vele, és úgy emlékezett vissza, hogy nem mutatkoztak be az intézkedés kezdetén. Hozzátette, hogy az egyik rendőr nem szállt ki a rendőrségi gépkocsiból, rögtön rögzíteni kezdett valamit. A panaszos adatait leellenőrizték a központon keresztül.

A jogorvoslati jogról nem kapott tájékoztatást, a Testülethez fordulás lehetőségéről az interneten szerzett tudomást. Nem oktatták ki továbbá a helyszíni bírság jogszabályi környezetéről sem.

A panaszos az érintett parkolóról készült „Google Maps” domborzati térképén mutatta meg az esemény helyszínét.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőr-főkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Az illetékes Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője arról tájékoztatta a Testületet, hogy 2010. november 5-én 7 órától 19 óráig, Cs. területén két r. zászlós látott el gépkocsizó járőrszolgálatot (mindketten körzeti megbízotti beosztásban teljesítenek szolgálatot).

A két r. zászlós 16 óra 28 perckor szolgálati gépkocsival egy helyi áruház parkolójában közlekedett, amikor azt észlelték, hogy egy gépkocsi vezetője a záróvonalat átlépve kanyarodik. A gépkocsit megállították és a jármű vezetőjét, a panaszost intézkedés alá vonták.

Az intézkedés jogalapja az Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettség volt, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni szabálysértés észlelése esetén.

Az eljáró rendőrök az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségüknek eleget téve saját maguk azonosításával, valamint az intézkedés okának (az intézkedés alá vont személy által elkövetett szabálysértés) és céljának megjelölésével kezdték meg cselekményüket.

A rendőr-főkapitányság vezetője megküldte három helyszíni bírság másolati példányát. Megjegyezte, hogy a fénymásolatokon az eredeti adatok alig láthatóak, ezért azok a jobb olvashatóság érdekében az eredeti szövegnek megfelelően tintával átírásra kerültek.

2) Az illetékes Rendőrkapitányság illetékes Rendőrőre által kiadott, az egyik intézkedő járőr által írt jelentés az alábbi releváns információkat tartalmazza.

A r. zászlós szolgálata teljesítése során 16 óra 28 perckor egy áruház parkolójában szabálysértés elkövetése miatt intézkedés alá vonta a panaszost. Az intézkedés kezdeményezését az indokolta, hogy a panaszos záróvonalat átlépve kanyarodott, amit a r. zászlós észlelt.

Az intézkedés során az előírásoknak megfelelően azonosította magát a rendőr, illetve a napszaknak megfelelően köszönt, valamint közölte az intézkedés okát. A panaszost és az általa vezetett járművet az ügyeleten keresztül eltiltás illetve kitiltás végett a nyilvántartásban leellenőrizte, mely eltiltásban és kitiltásban nem szerepelt.

A panaszos az általa elkövetett szabálysértés tényét elismerte és ezért a rendőr felajánlotta neki egy 15 000 Ft-os helyszíni bírságot, valamint tájékoztatta arról, hogy ha elfogadja a helyszíni bírságot, az ellen további jogorvoslatnak nincs helye. A panaszos a helyszíni bírságot elfogadta. Ezután a bírságszelvényt a rendőr kitöltötte. Ekkor kérdezhetette meg a panaszos állampolgárságát, mivel azt fel kell tüntetni a szelvényen.

Ezt követően a 15 000 Ft-ról szóló csekket és egy zöld színű helyszíni bírság nyomtatványt másolat formájában a panaszos aláírását követően átadtak neki.

A panaszost az intézkedés végén tájékoztatta a jogszabályban foglaltak szerint a jogairól, kötelezettségeiről és a jogorvoslati lehetőségeiről.

A panaszossal szemben az eljáró rendőr határozott és tisztelettudó hangnemben folytatta le az intézkedést, valamint a bírság kiszabásánál az összeg meghatározásánál elfogulatlanul járt el. A panaszossal szemben más intézkedésre nem került sor.

A jelentés zárásaként a r. zászlós megjegyezte, hogy a tárgyi napon ő és kollegája hat esetben szabott ki helyszíni bírságot, melyeknek összege összesen 90 000 Ft volt, azaz minden egyes intézkedés alá vont személyt 15 000 Ft-os helyszíni bírságban részesítettek nemi, faji, illetve vallási hovatartozásuk tekintetbevételétől függetlenül.

3) Az intézkedő r. zászlós (fenti) járőr társa (r. zászlós) az esetet egyező módon adta elő jelentésében, azzal a kiegészítéssel, hogy álláspontja szerint azért került sor az állampolgárságra vonatkozó kérdés feltevésére, mert azt a helyszíni bírság szelvény tartalmazza. Megerősítette azt is, hogy a bírság összegének megállapítása elfogulatlanul történt, azt semmiféle szubjektív körülmény nem befolyásolta.

4) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátott három darab nyomtatványt helyszíni bírság kiszabásáról. Ebből kettőt a panaszolt intézkedés napján állítottak ki, azaz 2010. november 5-én, amelyek közül az egyik a panaszosra vonatkozott. A panaszos tekintetében kiállított nyomtatványon a tényállás rövid leírása és minősítésként a KRESZ 18. §-a szerepel, valamint hogy a záróvonalat átlépve kanyarodott.

Mindhárom esetben 15 000 Ft-os bírságot szabtak ki a rendőrök.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szembeni intézkedés jogalapját és annak módját (szolgálati fellépés, panaszjogra való felhívás, részrehajlásmentes ügyintézés, a rendőr hangneme).

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, az 54. §-ának (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz, valamint a 70/A. §-ának (1) bekezdésében biztosított jogot a megkülönböztetés tilalmához és részrehajlásmentes ügyintézéshez.

1) A panaszos nem értette, hogy miért intézkednek vele szemben, hogy miért igazoltatják őt. Előadta, hogy ő az áruház parkolójába behajtott, majd arra lett figyelmes, hogy egy rendőrségi gépjármű követi őt, ezért gondolta, megáll. Az

intézkedés során a rendőrök mindent rendben találtak előadása szerint, ugyanakkor mégis megbírságolása mellett döntöttek, hivatkozással arra, hogy ő mozgáskorlátozottak számára fenntartott parkolóhelyen állt meg. A panaszos hozzátette azt is, hogy a nyomtatványon, amit a helyszíni bírság kiszabásával összefüggésben kapott, a KRESZ 18. §-át tüntették fel.

A két rendőri jelentés, valamint a kapitányságvezető tájékoztatása egyezően tartalmazza az intézkedés alapjául szolgáló eseményt, még pedig azt, hogy az egyik eljáró rendőr – amikor egy áruház parkolójában látott el járőrszolgálatot – azt észlelte, szemben a panaszosi előadással, hogy a panaszos záróvonalat átlépve kanyarodik. Ezért a panaszost intézkedés alá vonták, annak oka és célja közlésével. A panaszos az általa elkövetett szabálysértés tényét elismerte és ezért a rendőr felajánlott neki egy 15 000 Ft-os helyszíni bírságot, valamint tájékoztatta arról, hogy ha elfogadja a helyszíni bírságot – melyet a panaszos végül el is fogadott –, az ellen további jogorvoslatnak nincs helye. A panaszos adatait és a gépjárművet leellenőrizték a rendőrségi nyilvántartásokban.

a) A Testületnek abban kellett először állást foglalnia, hogy a panasz mely része vonatkozásában van hatásköre vizsgálatot folytatni az eljárását szabályozó Rtv. 92. §-a alapján.

A Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A helyszíni bírság intézményére vonatkozó rendelkezéseket a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 134-137. §-ai tartalmazzák. A helyszíni bírság kiszabásának körülményeit, feltételeinek a fennállását és annak mértékét ezért a Testületnek nem áll hatáskörében vizsgálni, az Rtv. idézett 92. § (1) bekezdése alapján.

A Testület utal ugyanakkor azon töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértés tényállásszerűségét – figyelemmel fenti rendelkezésekre – csak a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Annak megállapításához azonban, hogy a rendőrség kellő körültekintéssel és megfelelő jogalapra hivatkozva járt-e el akkor, amikor szabálysértés elkövetésének gyanújára hivatkozva vonta intézkedés alá a panaszost, elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a szabálysértés valamilyen fokú gyanúja felmerült-e az adott esetben.

b) A rendőrség az intézkedés jogszabályi háttereként Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettséget jelölte meg, valamint a KRESZ 18. §-nak megsértését.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése ezt tovább részletezve úgy rendelkezik, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A rendőrség által megjelölt KRESZ 18. §-a az útburkolati jelekre vonatkozó szabályokat rögzíti. Ennek c) pontja határozza meg a záróvonal fogalmát és az átlépéssel kapcsolatos előírásokat következőképpen: „hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől – az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával – átléphető”. Mindebből következik, hogy főszabály szerint a záróvonal nem léphető át és azt érinteni sem szabad.

Fontos azonban rámutatni arra is, hogy a KRESZ 3. §-ának (1) bekezdés c) pontja értelmében az, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon.

A közlekedésrendészeti intézkedést az Rtv. 44. §-a szabályozza, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A Testület megítélése szerint a rendőr által hivatkozott Rtv. 44. §-a egyfajta általános felhatalmazást nyújt a rendőr számára ahhoz, hogy a közlekedés szabályok megtartását ellenőrizze. Ennek keretében a rendőr ellenőrizheti a gépjármű okmányaira vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait.

A Testület elfogadta a rendőri előadást a tekintetben, hogy ők észlelték amint a panaszos – szabálytalanul – kanyarodik, és azért indultak a panaszos után, hogy az intézkedési kötelezettségüknek eleget téve, megtegyék a szükséges lépéseket. Azért is döntött így a Testület, mivel maga a panaszos is előadta azt, hogy az általa átvett nyomtatványon a KRESZ 18. §-a szerepelt. A rendőri jelentések szerint a panaszos a helyszínen el is ismerte a szabálysértés elkövetését, amelyet a helyszíni bírságról kiállított nyomtatvány aláírásával is megerősített. A rendőrség által elküldött nyomtatvány másolaton a panaszos aláírása nem szerepel. Megjegyzendő, hogy a rendőr-főkapitányság vezetője jelezte a Testület felé, hogy a nyomtatványok rossz minősége miatt a kitöltött adatok alig voltak láthatóak, ezért a jobb olvashatóság érdekében az eredeti szövegnek megfelelően tintával átírásra kerültek.

A Testület – a hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a megismert körülmények alapján – arra a megállapításra jutott, anélkül, hogy a szabálysértési ügyben állást foglalna, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában intézkedtek és igazoltatták a panaszost.

2) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat az intézkedés kezdetén, valamint, hogy a helyszíni bírság jogi környezetéről nem tájékoztatták megfelelően.

a) A szolgálati fellépése vonatkozó előírásokat mind az Rtv., mind pedig a Szolgálati Szabályzat tartalmazza. Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. Az Rtv. idézett rendelkezéseit a Szolgálati Szabályzat 4. §-a egészíti ki. A 4. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg.

A fent idézett jogszabályhelyek tehát kötelezettségként írják elő a rendőrök részére – egyebek között – az önmaguk azonosítását, amelyet főszabályként az intézkedés kezdetekor kell megtenni, vagy azt követően, amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti.

A vizsgált ügyben a panaszosi állítással szemben a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy ők az intézkedést az előírásoknak megfelelően önmaguk azonosításával kezdték, majd közölték az intézkedés okát és célját.

b) A panaszos a rendőri tájékoztatás terjedelme tekintetében úgy fogalmazott, hogy az nem tért ki a helyszíni bírság jogszabályi környezetére.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Ahogy azt a Testület a 230/2009. (VIII. 5.) számú állásfoglalásban rögzítette, a rendőr felvilágosítás-adási kötelezettsége a rendőrség alapfunkciója, és az állampolgárok szubjektív biztonságérzete szempontjából fontos.

Jelen esetben a panaszos azt kifogásolta, hogy nem kapta meg a szükséges tájékoztatást a helyszíni bírságot illetően. Ezzel szemben a rendőrségi iratok ennek ellenkezőjéről számoltak be és panaszosi állítás cáfolataként a jelentsek kitértek, arra, hogy a panaszost tájékoztatása a helyszíni bírság kapcsán abban merült ki, hogy amennyiben ő azt elfogadja, a helyszíni bírsággal szemben jogorvoslatra nem lesz lehetősége.

A rendelkezésre álló, egymással szemben álló adatok között az ellentétet feloldani a Testület nem tudta, ezért nem volt megállapítható az, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdése (azonosítás) és a 24. §-ának (1) bekezdése (felvilágosítás-adás) szerinti kötelezettségüknek eleget tettek-e vagy sem, ezért a panaszos Alkotmány 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

4) A panaszos kifogásolta azt is, hogy a rendőri intézkedésre diszkriminatív módon került sor. A panaszos előadta, hogy ezen véleményét arra alapozta, hogy őt, amint betért a parkolóba, a rendőrök elkezdték követni, ezért vélelmezte, hogy az igazoltatás valós oka ázsiai származása volt. Amikor a rendőrök, miután kezükbe vették személyi igazolványát – amelyből egyértelműen kiderülhetett számukra, hogy a panaszos magyar állampolgárságú – kérdezgetni kezdték tőle, hogy magyar állampolgár-e.

A Testületnek ezért vizsgálnia kellett, hogy a rendőri intézkedéssel kapcsolatban érvényesült-e az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt azon általános elvi jelentőségű szabály, miszerint a „rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”

Jelen ponton a Testület ismételten hivatkozik az Rtv. 92. §-ára, mely szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, mely körbe pedig az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdésében előírt megkülönböztetési tilalom is beletartozik. A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek vizsgálnia kell tehát azért is, mert a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül kell, hogy éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

Szükségesnek tartja azonban a Testület ismételten rögzíteni, hogy hatásköre nem terjed ki a szabálysértés elkövetésének megítélésére és a helyszíni bírság jogszerúsége

vizsgálatára, pusztán azt mérlegelheti a Testület, hogy a rendőri fellépés diszkriminatív vagy részrehajló volt-e.

A panaszos és a rendőri állítás e tekintetben is ellentétesnek bizonyult. A rendőrség ugyanis egyértelműen leszögezte, hogy a panaszossal szembeni intézkedésnek szubjektív indítékai nem voltak, kizárólagosan a panaszos magatartása szolgáltatta az alapot ahhoz. Az egyik rendőri jelentés arra is kitért, hogy a tárgyi napon az eljáró rendőrök hat esetben szabtak ki helyszíni bírságot, melyeknek összege összesen 90 000 Ft volt. Tehát minden egyes intézkedés alá vont személyt 15 000 Ft-os helyszíni bírságban részesítettek nemi, faji, illetve vallási hovatartozásuk tekintetbevételétől függetlenül. Mindkét intézkedő rendőr jelentése az panaszos állampolgársága felől történő érdeklődést azzal indokolta, hogy az ahhoz szükséges, hogy azt feltűntessék a helyszíni bírság szelvényen. Megjegyzendő, hogy a rendőrség által elküldött mindhárom helyszíni bírságról kiállított nyomtatvány – amelyik közül ez egyik a panaszos adatait tartalmazza, egy másikat pedig 2010. november 2-án állítottak ki – 15 000 Ft-os összegről szól.

A Testület jelen állásfoglalás III. részének 1) pontjában a panaszossal szembeni intézkedést jogszerűnek ítélte meg, és arra az álláspontra jutott, hogy fennállt a szabálysértés elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely megalapozta a panaszossal szembeni intézkedést. Figyelemmel erre, valamint arra is, hogy a rendőrök nem láthatták azt, hogy milyen származású személy vezeti a gépjárművet, hiszen – a panaszos által a megmutatott térkép alapján – megállapítható, hogy a panaszoshoz képest a rendőrök kezdetben szemben voltak, több száz méter távolságra lehettek, majd később – vélhetően a panaszos magatartása észlelése után – indultak el a panaszos után. A panaszos ugyan azt a körülményt is leírja, hogy egy darabig „követték” őt a rendőrök és véleménye szerint már ez is a részrehajló fellépést igazolja. A panaszos arra azonban nem tért ki, miből következett erre, hiszen, még ha a panaszos mögött is haladtak egy darabig a rendőrök, abból nem feltétlenül következik az, hogy származását – ráadásul – hátulról felismerték volna, úgy hogy a panaszos egyébként egy magyar forgalmi rendszámú gépjárművel közlekedett. A Testület elfogadhatónak tartotta azt a rendőri érvelést, miszerint a panaszos állampolgársága iránti kérdésre a nyomtatvány kitöltése okán került sor.

A fentiek alapján, és mivel nem volt más olyan körülmény, ami a panaszos kifogását megalapozta volna, az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát megszegését és a részrehajlásmentes ügyintézés követelményét nem sértették meg a rendőrök.

5) A Testület vizsgálta, hogy sor került-e a panaszjogról való felvilágosításra.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének második mondata rögzíti, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A panaszos az ügyfélszolgálati irodán előadta, hogy jogorvoslati lehetőségéről nem tájékoztatták őt, a Testülethez fordulás lehetőségéről pedig az interneten szerzett tudomást. Ezzel szemben a rendőrségi iratok cáfolták a panaszos ezen állítását, és az intézkedő rendőrök jelentéseikben kitértek arra, hogy a panaszost tájékoztatták a jogorvoslati jogával összefüggésben.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok között az ellentét feloldani nem tudta annak vonatkozásában, hogy sor került-e a panaszjogról való kioktatásra, ezért a tisztességes eljárásos való jog sérelme e tekintetben sem volt megállapítható.

6) A Testület végül a panaszbeadvány azon részével kapcsolatosan, hogy a rendőrök kioktató stílusban, fölényesen beszéltek a panaszossal, a következő álláspontra helyezkedett.

A Testület az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát vette alapul vizsgálatánál, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban (pl. udvariatlan, megalázó hangnem, durva bánásmód).

A jelentések a panasz ezen része vonatkozásában azt tartalmazták, hogy az eljáró rendőrök határozott és tisztelettudó hangnemben folytatták le az intézkedést.

A fentiek ismeretében ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében biztosított emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg, mivel a rendelkezésre álló ellentétes bizonyítékok között a Testület az ellentétet nem tudta feloldani.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az egyes rendőri intézkedések – az intézkedési kötelezettség, a közlekedésrendészeti intézkedés, részrehajló fellépés – kapcsán alapjogsérelem nem történt, illetőleg alapjogsérelem nem volt megállapítható az azonosítási és felvilágosítás adási kötelezettség, a panasztétel lehetőségéről való tájékoztatás

valamint az intézkedés hangneme kapcsán., ezért – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2011. március 16.

Dr. Juhász Imre
elnök
előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET